

Dolmány - feltételezhetően Esterházy István ruhatárából

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám: 52.2767.1

Készítés ideje: 1640 KÖRÜL

Készítés helye: Franciaország; Magyarország

Anyag: mustrás bársony; skófiium

Méreték: hosszúság: 110 cm
vállszélesség: 54 cm

Derékig testhezálló, deréktól lefelé trapézosan bővül, jobb eleje ferdén borul a balra, azaz „csákóra vágott”, térdig ér. Váll- és ujjszabása egyenes, az alkaron hasított, csuklónál ívelten borul a kézfejre. Szabásának és hurkos bársonyának analógiája az egykor a Bánffy család tulajdonából származó dolmány, amelyet ma a Magyar Nemzeti Múzeum őriz. Bársonyának szimmetrikus mustráját ma csupán archív fényképen láthatjuk (IM Adattár, Flt. 19.547a-b). Rapportja nagyméretű, elcsúsztatva ismétlődik, a bársony teljes szélességében komponált, hossza majdnem a dolmány egész háthosszával azonos. Volutákkal övezett, apró háromszögekkel mintázott kartusból növényi ornamentika ágazik szét: két, oldalra hajló száron, sarlós levelektől kísért liliomok, középen csillagvirágokkal körülvett nagyobb méretű liliom, lefelé hajló szárú kisebb liliomok, közöttük hajló levelektől övezett bogáncstövek. Az öltözék lenvászonnal bélelt, vörös taft bélése ujjának alsó részét, keskeny sávban az elejét és a dolmány alját borítja a csípő vonaláig. Az elejét tizennyolc aranszínű drótból (skófiium) kötött paszománygomb zárja az öltözék zárására szolgáló hurkok hiányoznak. Az ujján három, azonos módon készült, kisebb léptékű gombbal záródik. Szabásmódja, selyemszövetének analógiája alapján a dolmány készítését az 1640-es évekre datáljuk, feltehetően Esterházy István halálakor, 1641-ben felvett lajstromban lévővel azonosíthatjuk.

Irodalom

- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 7.
- Höllrigl József: *Magyar viselettörténeti kállítás. Leíró lajstrom*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1938. - Nr. 18.

